

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
для підготовки до здачі екзамену з навчальної дисципліни
«АГРАРНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

для студентів спеціальності 081 Право, освітнього рівня Бакалавр

Змістовний модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Аграрне право як самостійна галузь права

Поняття та ознаки аграрного права України.

Предмет аграрного права як галузі права. Аграрні правовідносини, їх види. Методи правового регулювання аграрних відносин. Принципи аграрного права. Система аграрного права.

Співвідношення та взаємодія аграрного права з іншими галузями права.

Тема 2. Джерела аграрного права

Загальна характеристика аграрного законодавства України. Особливості аграрного законодавства на сучасному етапі.

Поняття і види джерел аграрного права. Конституційні засади аграрного права України. Закони в системі джерел аграрного права. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела аграрного права, основні напрями їх регулювання. Характеристика, види і юридична сила локальних правових актів в сільському господарстві.

Систематизація аграрного законодавства. Перспективи вдосконалення аграрного законодавства України.

Тема 3. Державне регулювання сільського господарства в Україні

Поняття, зміст та принципи державного регулювання сільського господарства України. Форми і методи державного регулювання сільського господарства.

Система і повноваження органів управління у сфері сільськогосподарського виробництва.

Здійснення державного контролю та нагляду за додержанням аграрного законодавства.

Державна аграрна політика: поняття, правове регулювання, напрями діяльності. Правові засади гарантування продовольчої безпеки України.

Основні напрями та правові форми державної підтримки суб'єктів господарювання у сфері сільськогосподарського виробництва.

Тема 4. Суб'єкти аграрного права

Характеристика учасників сільськогосподарського виробництва як суб'єктів аграрного права, їх види.

Сільськогосподарські підприємства як суб'єкти аграрних відносин: поняття, ознаки, види. Особливості правового становища сільськогосподарських підприємств кооперативного та корпоративного типів та їх об'єднання.

Загальна характеристика правового статусу фізичних осіб як суб'єктів аграрного виробництва. Фізичні особи як засновники, члени й учасники сільськогосподарських підприємств. Особливості правового становища найманих працівників та спеціалістів сільськогосподарських підприємств.

Тема 5. Правове становище сільськогосподарських товариств та їх об'єднань

Поняття та ознаки колективного сільськогосподарського підприємства.

Поняття, юридичні ознаки, особливості правосуб'єктності державних (комунальних) сільськогосподарських підприємств.

Поняття, правові ознаки та види сільськогосподарських товариств. Правовий режим майна та землі сільськогосподарських товариств. Органи управління та контролю сільськогосподарського товариства та їх компетенція. Майнові фонди сільськогосподарського товариства.

Правовий статус об'єднань підприємств в сільському господарстві. Правове становище аграрної холдингової компанії.

Тема 6. Правовий статус сільськогосподарських кооперативів

Поняття та основні ознаки сільськогосподарських кооперативів та їх види.

Порядок створення сільськогосподарських кооперативів. Право членства у сільськогосподарських підприємствах кооперативного типу. Права та обов'язки членів сільськогосподарських кооперативів.

Правовий режим пайового та неподільного фондів підприємства. Правовий режим земельної ділянки кооперативу. Система органів самоврядування в кооперативних сільськогосподарських підприємствах.

Порядок припинення діяльності сільськогосподарських кооперативів.

Тема 7. Правове становище фермерського господарства

Поняття та юридичні ознаки фермерського господарства. Порядок створення та державної реєстрації фермерських господарств. Сімейне фермерське господарство.

Умови членства в господарстві. Права та обов'язки членів.

Земельні відносини у фермерських господарствах. Правовий режим майна у фермерських господарствах.

Припинення діяльності фермерських господарств.

Тема 8. Правове регулювання ведення особистих селянських господарств

Поняття та ознаки особистого селянського господарства. Відмінність особистого селянського господарства від фермерського господарства.

Земельні відносини в особистому селянському господарстві громадян. Правове регулювання майнових відносин в особистих селянських господарствах.

Змістовий модуль 2. Особлива частина

Тема 9. Правове регулювання використання природних ресурсів в сільському господарстві

Види використання природних ресурсів у сільському господарстві. Додержання екологічних вимог при використанні природних ресурсів у сільському господарстві.

Види використання земельних ресурсів у сільському господарстві. Права та обов'язки сільськогосподарських землекористувачів. Плата за землю: земельний податок і орендна плата.

Правове регулювання лісокористування у сільському господарстві. Правове регулювання використання водних ресурсів у сільському господарстві. Надрокористування у сільському господарстві.

Тема 10. Охорона довкілля в сільському господарстві

Правове регулювання охорони довкілля у сільському господарстві.

Правова охорона земель у сільському господарстві. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. Підстави та порядок відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва.

Правове регулювання поведінки з відходами сільського господарства.

Тема 11. Правове регулювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств

Поняття і зміст виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. Спеціалізація сільськогосподарського виробництва.

Загальна характеристика і особливості правового регулювання трудових відносин в сільськогосподарських підприємствах.

Тема 12. Правове забезпечення безпечності та якості сільськогосподарської продукції

Поняття і зміст безпечності та якості сільськогосподарської продукції

Участь держави у забезпеченні безпечності та якості сільськогосподарської продукції і харчових продуктів. Права, обов'язки та відповідальність суб'єктів у сфері забезпечення безпечності та якості сільськогосподарської продукції.

Тема 13. Екологізація аграрного виробництва

Правові засади екологізації сільськогосподарського виробництва.

Органічне сільськогосподарське виробництво та його правова регламентація. Правове регулювання та реалізація принципу екологізації аграрного виробництва при використанні генетично-модифікованих організмів.

Тема 14. Договірне регулювання аграрних правовідносин

Поняття, види та особливості договірних зобов'язань в АПК.

Загальна характеристика договірних відносин з реалізації сільськогосподарської продукції. Поняття договору контрактації сільськогосподарської продукції.

Договори матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств. Договори фінансового лізингу за участю аграрних товаровиробників.

Тема 15. Правове регулювання аграрного ринку

Загальна характеристика учасників аграрного ринку. Правове становище аграрної біржі, її функції.

Державне регулювання цін на окремі види сільськогосподарської продукції.

Правове регулювання ринку зерна. Державне регулювання ринку зерна та формування зернових ресурсів. Порядок здійснення заставних закупок зерна.

Правове становище Аграрного фонду, його повноваження.

Загальна характеристика оптових ринків сільськогосподарської продукції. Порядок набуття юридичною особою статусу оптового ринку. Основні напрями діяльності.

Тема 16. Правове забезпечення сільськогосподарської діяльності відповідно до вимог ЄС та СОТ

Організаційно-правове забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції в контексті вимог ЄС та СОТ.

Адаптація аграрного законодавства України до вимог законодавства ЄС.

Тема 17. Захист прав сільськогосподарських товаровиробників

Загальна характеристика та основні способи захисту прав сільськогосподарських товаровиробників в сучасний період.

Правове регулювання юридичної служби в сільськогосподарських підприємствах.

Судовий захист прав аграрних виробників.

Тема 18. Правове забезпечення соціального розвитку села

Законодавче регулювання пріоритетності соціального розвитку села.

Організаційно-економічні та правові заходи, що забезпечують пріоритетність соціального розвитку села.

Правове регулювання відносин у сфері забезпечення сталого розвитку сільських територій.